

Posudek vedoucího na bakalářskou práci

Jméno a příjmení studenta: Dimitrije Vaskovič
Název diplomové práce: Christologické momenty v teologii Ignáce z Antiochie
Vedoucí práce: Doc. ThLic. Pavel Milko, PhD.

Student Dimitrije Vaskovič podal práci z názvem „*Christologické momenty v teologii Ignáce z Antiochie*“. Práce je rozdělena na úvod, čtyři kapitoly: Obecné metodologické problémy; Ignác z Antiochie – život, pozadí a kontext; Christologické problémy Ignácovy doby; Kristus v teologii Ignáce z Antiochie (není uvedeno v obsahu) a závěr. Součástí práce je čestné prohlášení o samostatném vypracování za použití uvedené literatury, jejíž seznam je připojen na konci práce. Rozsah práce je 46 stran.

Tématem práce jsou vybraná témata z christologie Ignáce Antiochijského, diskuse o nich, ale z velké části i metodologické otázky. Vzhledem k tomu, že jde o velmi raného autora, týkají se tyto otázky samotných „kořenů“ teologie a především christologie.

V práci máme před sebou vlastně dvě samostatná poučeně a kvalitně zpracovaná témata. Jednak je to shrnutí metodologických otázek a přístupů k osobě Ježíše z Nazareta. A jednak pokus na pozadí nástinu a řešení těchto otázek o nalezení interpretačního klíče christologických témat v díle Ignáce Antiochijského.

V metodologické části se rozlišují dva základní metodologické přístupy – dogmatický a historicko-kritický a ukazují se jejich hranice a dále autor nastiňuje možnosti řešení. V části věnované christologickým momentům v teologii Ignáce z Antiochie jsme uvedeni do současných diskusí o Ignácovi, zvláště o dobovém kontextu, který hraje důležitou roli v jeho porozumění. Dále autor nabízí klíč k pochopení Ignáce skrze pojem martýria.

Práce zpracovává a promýšlí v obou tématech – metodologii i v souvislosti s Ignácem Antiochijským, jak základní, tak nejnovější anglofonní literaturu a v tomto směru dalece překračuje představy o bakalářské práci. Z tohoto ohledu musíme práci označit za vynikající.

Pokud jde o připomínky, je třeba říci, že se týkají určitých hlubších odborných otázek. Jednak pokud jde o metodologickou kapitolu, je v určité části pod vlivem autorů, kteří na základě současných módních trendů vytvářejí problémy, aby je těmi moderními trendy řešili. Je zapotřebí toto formálně reflektovat, a potom nezapomínat na starého dobrého Aristotela, který sice není asi tak módní, ale nabízí spolehlivou a stále platnou

premisu – aplikovat svou kritiku i na sebe. Tedy: neplatí to, co kritizujeme i na samotnou mou kritiku? Mnoho, co je tam také řečeno, je sice pěkné a zajímavé pro současnost, ale je zapotřebí se zeptat, jestli mohl např. Ignác, ale i otcové chalkedonského sněmu uvažovat právě takhle, jako my, po Heideggerovi, Gadamerovi, Derridovi a Yannarasovi? Není přece jen hledání Chalkedonu v Ignácovi reálnější, než hledání v něm Gadamera a Zizioulase?

Dále i John Behr upozorňuje ve své knize o Janově evangeliu, že Pascha je i Vzkříšení a Padesátnice. Zdaleka to neznamena jen kříž. Také zde vyvstává otázka, jak ona interpretačně napjatá, vlastně stále vznikající víra, která je metodologicky postulována, může přinášet spásu. Nejde o poněkud protestantské singulární pojetí víry? A pokud realizuje Kristus své Božství a lidství v události kříže, znamená to, že před tím nebyl plným člověkem a plným Bohem?

Varoval bych zde před pokušením mladého badatele, soustředit se na jeden klíč, který „odemyká vše“. Zdá se také, že John Behr, ve své mnohokrát citované knize, je spíše zásadně veden zcela současnými autory (např. Quentin Skinner), než autory patristickými či pravoslavnými.

K obhajobě bych tedy očekával reakci na tyto připomínky a také nějaké zasazení do teologického kontextu teze, že „být Bohem znamená dobrovolně položit vlastní život za bližního“. Tato teze se zdá být krajně neobvyklá, hlavně ale nepodložená.

Práce plně vyhovuje požadavkům kladeným na bakalářskou práci a v mnoha ohledech je překračuje. Navrhuji tuto práci ohodnotit známkou výborně. Uvedené připomínky jsou spíše polemického charakteru a nikoliv samé povahy práce.

8. 8. 2022

Doc. ThLic. Pavel Milko, PhD.